11.11.2026

אל: גב' יעל קליימן, ראש תחום תחבורה ותקשורת, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

מאת: תמר קינן, תחבורה היום ומחר

הנדון: הוספת שאלות לסקר הרגלי נסיעה לבחינת נסיעות שלא בוצעו ועוני תחבורתי

יעל שלום רב,

בשם תחבורה היום ומחר אני פונה אליך בבקשה לבחון הוספת מספר שאלות לסקר הרגלי הנסיעה הקרוב, כדי שיוכל לשקף גם נסיעות שלא התבצעו וקשיים בעת ביצוע נסיעה, נתונים שכיום אינם נכללים במדידה.

רקע

סקר הרגלי הנסיעה מתאר את הנסיעות שמתבצעות בפועל. אך אדם שנתקל בקושי בביצוע נסיעות ואף וויתר על נסיעה בגלל חסם תחבורתי, כמו שירות לא מתאים, חשש לביטחון אישי או צורך להסתמך על אחרים, אינו מופיע בנתונים. ל"מצב הקיים" העולה מסקר הרגלי נסיעות משמעות רבה לתכנון תחבורה בישראל, ולכן יש חשיבות רבה בתיאור בעיות בתחבורה לצד הנסיעות עצמן שאדם מבצע. הנתונים הקיימים עלולים לתאר אפוא תמונה טובה מהמציאות, ובעיקר בקרב אוכלוסיות פגיעות.

ממצאי המחקר

לאחרונה בוצע במטרופולין תל אביב מחקר על ידי אילנה הר-טל פרישקולניק, ד"ר מתן סינגר (אוניברסיטת בר-אילן) ופרופ' קרל מרטנס (הטכניון). המחקר התבסס על סקר בקרב 1,003 תושבים, ופורסם בעברית בגיליון 157 של "תנועה ותחבורה" (ספטמבר 2026). מבין ממצאיו:

- 34% מהמשיבים ויתרו על נסיעה לפחות פעם בשבוע בגלל בעיה בתחבורה העומדת לרשותם.
- 35% ציינו הסתמכות מסוימת על אחרים כדי להגיע ליעדם.
- כ-9.3% מהמשיבים נמצאים בעוני תחבורתי עמוק, והם חווים קשיים גם תכופים מאוד וגם חמורים מאוד.
- נוסעי תחבורה ציבורית נוסעים הכי הרבה (כ-18 נסיעות בשבוע), אך מדרגים את הניידות שלהם נמוך יותר: 64 מתוך 100, לעומת 80 אצל נהגים.

קיימת במספר מקומות בעולם כגון בריטניה וארה"ב התייחסות לסוגיית אי ביצוע נסיעות בסקרי הרגלי נסיעה. יכולה להיות להערכתנו משמעות רבה לשילוב שאלות שיאירו את נושא נסיעות שלא בוצעו. הדבר עשוי להשפיע באופן דרמטי על תכנון תחבורה בישראל, במיוחד עבור אוכלוסיות מוחלשות.

לכן אנו מבקשים לבחון הוספה של שתי שאלות קצרות לסקר הרגלי הנסיעה, בשלושה נושאים:

ויתור על נסיעות

1. ב-30 הימים האחרונים, האם ביצעת פחות נסיעות משתכננת מכל סיבה שהיא?
   - כן, ביצעתי פחות נסיעות
   - לא
2. מהן הסיבות לכך שביצעת פחות נסיעות ב-30 הימים האחרונים?
   - ביצעתי הזמנת משלוחים לבית מקום לבצע נסיעה לחנות

- התחבורה לא הרגישה בטוחה
- התחבורה לא הרגישה נקיה או בריאה
- התחבורה לא הייתה אמינה
- התחבורה הזמינה לא הגיעה לאן שהייתי צריך להגיע
- העדר יכולת להרשות לעצמי עלויות התחבורה הזמינה לי
- בעיות בריאות וחוסר יכולת לבצע נסיעה
- לא היה זמן לבצע נסיעה
- סיבה נוספת, נא לפרט

מה זה ישיג

הוספת השאלות תאפשר למקבלי ההחלטות לראות לראשונה כמה נסיעות אינן מתבצעות, מי מוותר עליהן ומדוע, וכמה אנשים נתקלים בבעיות בעת ביצוע נסיעות שכן מתקיימות. אלה נתונים שחסרים כיום בתכנון התחבורה הציבורית, בהערכת צדק תחבורתי ובמדידת השפעתן של רפורמות.

בתודה ובברכה,

תמר קינן

תחבורה היום ומחר